

שמות פרק א פסוק א

**וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִמָּה
אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ :**

רש"י

ואלה שמות בני ישראל - אף על פי שמנאן בחייהן בשמותן, חזר ומנאן במיתתן [אחר מיתתן], להודיע חבתן שנמשלו לכוכבים, שמוציאן ומכניסן במספר ובשמותם, שנאמר (ישעיהו מ כו) המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא :

רמב"ן
טעם **ואלה שמות** - כי הכתוב ירצה למנות ענין הגלות מעת רדתם למצרים, כי אז גלו בראש גולים, כאשר פירשתי, ולפיכך יחזור אל תחלת הענין שהוא מפסוק וכל זרעו הביא אתו מצרימה (בראשית מו ז), ושם כתוב אחריו ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וגו', ואותו הפסוק בעצמו הוא שהחזיר בכאן, כי אף על פי שהם שני ספרים, הספור מחובר בדברים באים זה אחר זה, וכאשר הזכיר בני יעקב קצר בבני בניו וכל זרעו, והחזיר הכלל כאשר אמר שם כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים. וכענין הזה בספר דברי הימים וספר עזרא, שהשלים דברי הימים ובשנת אחת לכורש מלך פרס לילות דבר ה' בפי ירמיהו העיר ה' את רוח כורש וגו', כה אמר כורש מלך פרס וגו', ואותם שני פסוקים בלשונם החזיר בראש ספר עזרא לחבר הספור, אלא שהיו שני ספרים, השלים הראשון במה שהיה קודם בנין הבית והספר השני מעת הבנין. וכן הדבר בשני הספרים האלה בראשית ואלה שמות: ורבי אברהם אמר כי בעבור שהזכיר בסוף הספר הראשון כי ראה יוסף לבניו בני שלשים, הזכיר כי גם אחיו ברדתם היו מעטים ופרו ורבו. ואינו נכון. ורש"י כתב אע"פ שמנאן בחייהם חזר ומנאן אחר מיתתן בשמותם להודיע חבתם שנמשלו ככוכבים שמוציאן במספר ומכניסן במספר, שנאמר המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא (ישעיהו מ כו). ואלו דברי אגדה, והם דברים של אמת בענין החבוב שהקב"ה מחבבן וכופל שמותם תדיר, אבל קשור הפסוקים וחבורם בוא"ו הוא כמו שפירשתי :

בראשית פרק מו

**(ז) בְּנֵיו וּבְנֵי בְנָיו אֶתוֹ וּבְנֵי וּבְנֹת בְּנָיו וְכָל זָרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרָיִמָּה : ס (ח) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרָיִמָּה יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן :**

שמות פרק א פסוק ה

וַיְהִי כֹל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נֶפֶשׁ וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרָיִם :

שמות רבה - פרשה א סימן ג

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו ויש וביתו באו, שקולים הן ישראל כצבא השמים, נאמר כאן שמות, ונאמר בכוכבים שמות, שנאמר (תהלים קמז) מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, אף הקב"ה כשירדו ישראל למצרים מנה מספרם כמה היו, ולפי שהם משולים לכוכבים קרא שמות לכלם, הה"ד ואלה שמות בני ישראל וגו'.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

בראשית פרק לו

(ב) עָשׂוּ לָקַח אֶת נְשָׂיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת עֵדָה בַּת אֵילֹן הַחֲתִי וְאֶת אֶהֱלִיבָמָה בַּת עֵנָה בַּת צַבְעוֹן הַחֲוִי :
 (ג) וְאֶת בְּשֵׁמֶת בַּת יִשְׁמַעְיָאל אַחֹת נָבִיּוֹת : (ד) וַתֵּלֶד עֵדָה לַעֲשׂוֹ אֶת אֱלִיפַז וּבְשֵׁמֶת יֵלְדָה אֶת רְעוּאֵל :
 (ה) וְאֶהֱלִיבָמָה יֵלְדָה אֶת יַעֲשׂוֹ וְאֶת יַעֲלָם וְאֶת קָרַח אֱלֹהֵי בְנֵי עֲשׂוֹ אֲשֶׁר יֵלְדוּ לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן : ...
 (ו) אֱלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי עֲשׂוֹ אֱלִיפַז בֶּן עֵדָה אֲשֶׁת עֲשׂוֹ רְעוּאֵל בֶּן בְּשֵׁמֶת אֲשֶׁת עֲשׂוֹ : (זא) נִיחִיּוֹ בְנֵי אֱלִיפַז תִּימָן
 אוֹמֵר צֶפֶן וְנַעֲתָם וְקִנְזִי : (יב) וַתִּמְנַע הִיטָה פִּילְגֶשׁ לְאֱלִיפַז בֶּן עֲשׂוֹ וַתֵּלֶד לְאֱלִיפַז אֶת עֲמֶלֶק אֱלֹהֵי בְנֵי עֵדָה
 אֲשֶׁת עֲשׂוֹ : (יג) וְאֵלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזָרַח שָׁמָּה וּמִזָּה אֱלֹהֵי הַיּוֹ בְּנֵי בְּשֵׁמֶת אֲשֶׁת עֲשׂוֹ : (יד) וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי
 אֶהֱלִיבָמָה בַּת עֵנָה בַּת צַבְעוֹן אֲשֶׁת עֲשׂוֹ וַתֵּלֶד לַעֲשׂוֹ אֶת יַעֲשׂוֹ וְאֶת יַעֲלָם וְאֶת קָרַח : ...
 (מ) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֱלֹפִי עֲשׂוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם לְמִקְוֹמָתָם בְּשֵׁמֶתָם אֱלֹפִי תִמְנַע אֱלֹפִי עֲלִיבָמָה אֱלֹפִי יִתָּת :
 (מא) אֱלֹפִי אֶהֱלִיבָמָה אֱלֹפִי אֵלֶּה אֱלֹפִי פִינֹן : (מב) אֱלֹפִי קִנְזִי אֱלֹפִי תִימָן אֱלֹפִי מִבְּצָר : (מג) אֱלֹפִי מִגְדִּיאֵל
 אֱלֹפִי עֵיכָם אֵלֶּה אֱלֹפִי אָדוֹם לְמִשְׁבֵּתָם בְּאֶרֶץ אַחֲזָתָם הוּא עֲשׂוֹ אָבִי אָדוֹם :

מלאכי פרק א פסוק ב

אֶהְבֵּתִי אֲתֶכֶם אָמַר יְקֹנֵק וְאִמְרַתֶּם בְּמָה אֶהְבַּתְנוּ הַלּוֹא אַח עֲשׂוֹ לִיעֲקֹב נָאִם יְקֹנֵק וְאֶהֱבֵב אֶת יַעֲקֹב :

שפת אמת עה"ת - פרשת שמות [תרל"ז]

ברשי"י חזר ומנאם להודיע חיבתן שנמשלו לכוכבים המוציא במספר כו' בשם יקרא. ומה ענינו לכאן. והפשוט הוא לאשר ירדו לגלות. בא הכתוב להגיד כי לא הי' עיי' שנאה ח"ו. רק מאהבה כמ"ש במד' ואוהבו שחרו מוסר כו'. וזה להודיע חיבתן כו'. אבל עיקר אמיתיות הענין הוא עיי' ד' המדרש שמותן על שם הגאולה כו' ופי' אמו"ז ז"ל שהארות הראויות לגאולה הלכו מיד עמהם כמ"ש הקב"ה בורא רפואה קודם למכה כו'. וזה עצמו ענין השמות דכתיב לכולם בשם יקרא. כי כל כוכב ומלאך שנברא על דבר מיוחד לעשות שליחות הבורא ית' בעולם לכן נקבע בו מקודם שם עליון שמצד זה תתדבק הפעולה בכח עליון כדאיתא בגמ' עיי' ויקרא לאור יום קרי' רחמנא לנהורא ופקדי' אמצותא דיממא. לחשוכא אמצותא דלילה כו'. פי' קריאה לשון חיבה ודביקות כמו וקרא זא"ז כו'. וז"ש לכולם בשם יקרא שהוא התדבקות כל צבא מרום בשמא דכליל כל שמהן. והוא שם כבוד מלכותו ית'. ומצד שיש לכל פרט חלק מיוחד נמצא עיי' מונה מספר לכולם. וכמו כן ממש באיש הישראלי שיש לכל א' שם מיוחד שצריך לתקנו. ובוודאי כשגומר מעשיו לטובה נשלם בזה שמו. ואותן השמות שהם כוחות הנפשות הם עצמם מסייעין לאדם להוציא לאור תיקונו. והיינו דכתיב ואלה שמות בניי הבאים. כלומר שלא יעלה עה"ד ח"ו כי הגלות וכן כל עת צרה לאדם שלא תבא הוא במקרה. וכאילו עזב ה' אותנו ח"ו. רק שכח הדביקות הולך עמנו בגלות כאשר אמרנו לדיוק במלת הבאים מצרימה שהוא על כל מיני המיצרים שיש לבניי תמיד. וגם זה אמת בפי' הכתוב שגם השמות הם יורדין לתוך המיצר וגם הם בגלות. ומצד זה נושעין בניי בגליותיהם. כלל הדברים שקודם גלות מצרים נתקשרו בכח השורש למעלה כמו הכוכבים שנוטלין רשות מקודם לעשות השליחות והוא דביקות השליחות בכח הבורא והבן :